

### Список використаних джерел та література

1. Барабоха П.А. Программа системного применения проблемно-символических сигналов (ПСС) в преподавании географии. Учебно-методическое пособие. – К.: Издательство «Реформа», 1998. – 48 с.
2. Материалы международной научно-методической конференции. Непрерывность развития профессионально-творческих способностей учащихся и студентов в системе образования. Киев – Мелитополь – 1997 г. – 101 с.

**Ольга Левада**  
*Мелитополь*

## МОНІТОРИНГ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ НА РИНКУ ПРАЦІ ЗАПОРІЗЬКОГО РЕГІОНУ

В умовах нестабільної економічної ситуації, виникнення значного ринку вторинної зайнятості важливим напрямом регулювання регіонального ринку праці є суспільно-географічне обґрунтування професійної орієнтації та перепідготовки населення у відповідності до територіальних та галузевих відмінностей на попит робочої сили.

На нашу думку, основним напрямом професійноорієнтаційної діяльності має бути зменшення дефіциту інформації з питань пошуку роботи та працевлаштування; ознайомлення безробітних з тактикою поведінки на ринку праці; орієнтації на переваги та можливості індивідуального чи кооперативного агробізнесу (малий бізнес) та форми підтримки і пільги, які надаються або гарантуються у таких випадках державою.

Важливе значення мають послуги психолога безробітним: як триматися на співбесіді з роботодавцем; які переваги як працівника слід підкреслити; як завоювати повагу на новому місці роботи. Адже реалії, що склалися на сучасному ринку праці, потребують від шукачів роботи, окрім високої кваліфікації та відповідного трудового досвіду, ще й таких особистісних рис, як мобільність, здатність оперативно реагувати на потреби роботодавців у тих чи інших фахівцях. Адже, як свідчить практика, якщо певний час безробітному не вдається знайти роботу за фахом, найкращим вирішенням цієї ситуації є здобуття нової професії, що є затребуваною на ринку праці.

Слід зазначити, що Запорізька область володіє значним потенціалом професійного навчання та перепідготовки кадрів. Так, навчання та перенавчання незайнятих громадян може здійснюватись на базі понад 40 навчальних закладів різних форм власності та рівнів акредитації. Але в територіальному розрізі не всі адміністративні райони області забезпечені на достатньому рівні такими закладами. Переважна більшість освітніх закладів зосереджена в обласному центрі, а також містах Мелітополі та Бердянську. Середні спеціальні заклади сільськогосподарської спеціалізації є у Василівці, Оріхові, Приморську, промислової – в Дніпрорудному та Токмаку. Північний схід області, зокрема Гуляйпільський, Пологівський, Куйбишевський, Розівський та Чернігівський райони, не забезпечені власними спеціалізованими освітніми закладами. Це негативно позначається на закріпленні кадрів на селі.

Цю проблему можна вирішити, відкриваючи пункти підвищення кваліфікації на базі провідних підприємств та організацій районів з подальшим працевлаштуванням безробітних. Такий захід вже впроваджується в практику шляхом відкриття пунктів перенавчання та перепідготовки за місцем проживання.

Діяльність же державних центрів зайнятості з профорієнтації є, на нашу думку, недостатньою як за видами, так і обсягами надання населенню відповідних послуг. Так, моніторинг надання освітніх послуг особам, які знаходилися на обліку в службі зайнятості Запорізького регіону за останні десять років показав, що в середньому із всієї кількості зареєстрованих безробітних послугами, щодо профорієнтації було охоплено тільки 35 %.

Причому з них тільки 12,2 % пройшли профорієнтаційний вибір та були направлені на перенавчання. Решта 87,8 % безробітних отримали консультації. Це пояснюється як недостатнім фінансуванням відповідних заходів державою, так і недостатністю у складі служб або центрів зайнятості відповідних спеціалістів по ринку зайнятості, психологів, менеджерів [3].

Протягом 2014 року була налагоджена співпраця з роботодавцями в частині організації на їх замовлення професійного навчання безробітних безпосередньо на робочому місці. В Пологівському районі протягом року за такими програмами 3 безробітних навчалися за індивідуальною формою за професіями токаря, електрогазозварника, водія навантажувача та 11 осіб підвищували кваліфікацію шляхом стажування.

Інший напрямок роботи пов'язано з проханням організувати для претендентів на вакансії курси цільового призначення з охорони праці. Навчальні заклади розробили та погодили з роботодавцями спеціальні програми по безпечній організації праці для трактористів, водіїв, працівників сільського господарства, по особливостям приготування їжі на польовому стані, по вимогам електробезпеки праці при експлуатації кухонних машин, механізмів, обладнання та устаткування, по періодичній перевірці знань операторів котельні для допуску до роботи з обслуговування котлів. Таким чином, протягом року були підготовлені до безпечного виконання робіт 296 безробітних[3].

Істотним засобом вдосконалення та збалансування ринку праці Запорізької області, як і інших регіонів країни, є створення найбільш повного комп'ютерного банку даних про ринок праці. Тому необхідно регулярно збирати, обробляти, оприлюднювати статистичну інформацію про стан ринку праці. Якщо дані про економічно активне населення, рівень зайнятості та безробіття, структуру і розподіл економічно активного населення за районами та галузями діяльності більш-менш регулярно відслідковуються, то офіційна статистика вартості робочої сили практично не ведеться. Офіційний рівень мінімальної заробітної плати часто нараховується нижчим за реальний прожитковий мінімум. Це породжує небажання декларувати реальні доходи, одержані від неофіційної або тіньової зайнятості.

### **Список використаних джерел та література**

1. Безтелесна Л.І., Юрчик Г.М. З досвіду розробки програм зайнятості / Л.І. Безтелесна, Г.М.Юрчик. – К.: Преса України. – 2008. - № 5. – С. 85 - 90.
2. Праця України 2013: Стат.збірник. - К.: Держкомстат, 2014. - 322 с.
3. Інтернет джерело: <http://www.dcz.gov.ua/zap/control/uk/index>.

**Ксенія Неліпа**  
*Мелітополь*

## **СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОГО РАЙОНУ**

Реформування економіки України супроводжується трансформаційними змінами в системі соціально-трудова відносин, що характеризуються розширенням сфер застосування ринкових механізмів формування, розподілу і використання робочої сили. У системі соціально-економічних відносин зайнятість населення є досить важливим макроекономічним показником розвитку країни. Спеціалізація господарства країни та виокремлення пріоритетних конкурентоспроможних галузей, що забезпечують соціально-економічний розвиток країни, необхідність концентрації зусиль держави на їх першочерговому розвитку потребують адекватних змін на ринку праці.